

af 19de Febr. 1861, saa maatte det netop være Noget, som vilde være til Støtte for, hvad den høitærede Indenrigsminister har foreslaaet, idet han ogsaa foreslaar Salgstilbud i Grupper og ikke en bloc. Dette var kun en lille Udskælfelse, som jeg haaber maa blive mig tilgivet, fra, hvad der egentlig nærmest ligger for mig. Ikke heller kan det med Rette siges at være Grundtanken i Loven af 19de Febr. 1861, at Tilbud om Salg skulde ske til de nuværende Fæstere; tværtimod kjender denne Lov to Arter af Salg, som give den samme Ret, og det er Salg til Fæsterne og Salg til Fæsternes Børn, Svigerbørn osv. Jeg tror, at det alene deri er noksom antydet, at Loven af 19de Februar 1861 § 2: ingenlunde har tænkt sig, at det, at lade Fæstet udløbe og saa først sælge til Børnene, skulde udelukke fra Enhverens af Rettigheden; langt fra! Paragrafen sætter netop et saadant Salg til Børnene, efter at Fæstet er udløbet, fuldkommen i Klasse med Salg til Fæsteren selv. — Derjom jeg ret har opfattet de forskjellige Udtalelser, som have fundet Sted saavel ifjor som i Aar om hele dette Spørgsmaal, saa har Meningen med nu at ønske Forandringer eller Modifikationer i Loven af 19de Februar 1861 § 2 været den, at man ikke vilde se en Præmie given for Salg — og jeg indrømmer for Salg, som man ønskede skulde finde Sted saa hurtigt som muligt — blive staaende til evig Tid til Disposition for Godseiere, som ikke ville sælge, og som altsaa kunde trøste sig med, at de tidnok kunde begynde at sælge, da Afdgangen til disse Præmier vedvarende stod dem aaben. Jeg tror, at Meningen har været den, derjom jeg ellers har opfattet Udtalelserne rigtig, og jeg tror, at man særlig har ønsket gennem en saadan Modifikation i Loven af 19de Februar 1861 § 2 at opnaa dels, at der ikke kom nogen Standsning i Salgene paa de Godser, hvor Salg allerede var paabegyndt, dels at Billigheden til Salg kom tilstede paa de Godser, hvor der endnu Intet var folgt. Det forekommer mig, at det af os stillede Endringsforslag fuldstændig fyldestgjør begge disse Fordringer. Det forekommer mig, at der i den succesfulde Fortællelse af Retten ved paany at bortfæste Gaardene ligger en kraftig

Paamindelse til ikke at udsætte de Foranstaltninger, som man ønsker, at vedkommende Godseiere skulde træffe, idet enhver Udsættelse vil blive sølelig for dem. Det gjælder jo ingenlunde om de andre Forslag; det gjælder ingenlunde om de Forslag, som binde Fortællersens af Retten til visse Tidsfrister, noget fjernere eller noget nærmere, thi det er jo givet, at indtil Tidsfristen løber ud, hviler der intetsomhelst Tryk paa de Vedkommende. Dertil kommer, at, naar man ser hen til, hvorledes Forholdene i Virkeligheden ere, navnlig paa de Godser, hvor der hidtil ikke har fundet Salg Sted, saa tror jeg ikke, man vil kunne negte, at det, at der ikke har fundet Salg Sted, som oftest beror paa en personlig Utilbøielighed hos de nuværende Besiddere eller Giere til at sælge. Det er maasse et for mildt Udtryk at bruge, naar jeg siger en personlig Utilbøielighed til at sælge; jeg vilde vistnok for mange Tilfælde kunne bruge det stærkere Udtryk: en principiel Modstand mod at sælge. Det turde vel antages, at, hvor dette er Tilfældet, ville Fristerne, saaledes som de ere stillede i de andre Forslag, kun have det til Følge, at, forsaavidt den nuværende Besidder overlever Fortællersfristen, da er Retten fuldstændig tabt for hele det Godses Vedkommende, men dermed ogsaa Dpfordringen tabt for hans Eftermand til at sælge. Ganste anderledes vil det stille sig ligeoverfor disse Godser ved Vedtagelsen af det af os stillede Endringsforslag, idet enhver ny Bortfæstning af en Gaard vil mærkes som et Tab af en Ret, vil være en Paamindelse, og det en Paamindelse, som virker ikke alene paa de nuværende, men ogsaa paa de efterfølgende Besiddere, saalænge der overhovedet er Gods tilbage, med Hensyn til hvilket Retten ikke er fortabt. Tilgædes vil Vedtagelsen af dette Forslag virke fremskyndende til Salg, eller rettere tilskyndende til fuldstændig Salg paa de Godser, hvor Salgene allerede ere paabegyndte. Enhver Standsning af Salgene vil medføre Fortællersens af en Del af Rettigheden og vil altsaa være en alvorlig Paamindelse om at fortsætte med Salgsværket. Jeg skulde i Modfætning til den høitærede Ridsfører endogsaa formene, at, derjom han